

In Deventer

Steeds weer nieuw verhaal aanboren

Gerlof Leistra
Foto's Peter Hilz

De rijke historie van de Hanzestad gaat van middeleeuwse monumenten naar Go Ahead en Eus. 'Een dynamisch verhaal.'

Museum De Waag en terrasjes aan de Brink, het historische plein in het stadscentrum

'Deventer is een oeroude stad met een gelaagde geschiedenis,' zegt directeur Ewout van der Horst (46) van erfgoedorganisatie Deventer Verhaal. 'Er is hier veel te zien, te beleven en te vertellen.' Tijdens een rondwandeling door het monumentale centrum schakelt hij moeiteloos van de vroege middeleeuwen naar de huidige tijd. 'Ik zoek altijd naar een band met de actualiteit.'

Bijna terloops vult de historicus een gids van de VVV aan die toehoorders vertelt over de geschiedenis van het oudste stenen huis van Nederland, de Proosdij uit 1130. Hij wijst naar een uitstekende rode scherf in de muur van tufsteen. 'Het restant van Romeins aardewerk.'

Veel steden vertellen hun geschiedenis statisch aan de hand van het erfgoed, de vaste collectie van het stadsmuseum en het stadsarchief. Deventer wil dat dynamischer doen. 'Wij zijn heel flexibel en breed geëquipeerd om verhalen op verschillende manieren te vertellen.'

Voor Van der Horst is de gelaagdheid de kern. 'Begonnen als kerkelijk centrum groeide Deventer in de middeleeuwen uit tot welvarende handelsstad. In de veer-

tiende en vijftiende eeuw beleefde Deventer als vooraanstaand lid van het Hanzeverbond gouden tijden. Later ontwikkelde de stad zich tot militaire vesting en industrieel centrum. Tegenwoordig heeft de stad veel kennisintensieve bedrijven.'

Deventer Verhaal beheert de erfgoedcollectie van de gemeente en toont die in museum De Waag, een indrukwekkend pand uit 1528 aan de Brink in het centrum. Met het verderop gelegen Speelgoedmuseum is het goed voor 80.000 bezoekers per jaar. Volgend jaar volgt uitbreiding met een derde locatie. De voormalige bibliotheek tegenover De Waag is aangekocht door Arjen Lagerweij, een ondernemer met hart voor de stad. 'Voorwaarde was dat hij er een museum in zou realiseren. Er is breed draagvlak voor een goed verhaal.'

Dit weekend is het slot van schilderfestival ARTistiek Deventer: een week is de stad langs de IJssel veranderd in een openluchtgalerie. De creativiteit spat ervanaf. Zo werd Bevrijdingsdag gevierd met een lange tafel op de Brink met een bevrijdingstaart voor negenhonderd mensen.

De stad zit vol verborgen verhalen. Neem de voormalige Latijnse School aan

het Grote Kerkhof tegenover de Lebuinuskkerk. Hier zat Erasmus vanaf 1477 vijf jaar in de banken. Zijn silhouet prijkt in het bovenlicht van de entree van hotel Bird. Op de muur afbeeldingen van andere grote denkers uit de Deventer geschiedenis.

Komende winter organiseert de stichting met partners Kelderfest, met muziek en kunst in de gewelven van middeleeuwse panden. De fundering onder tapasrestaurant Cava Andalusië aan de Polstraat is uit 1350, zegt eigenaar Cihan Bulut (51). 'Ik ben trots op onze stad en laat gasten graag genieten van onze historie.'

Het IJsselpontje voert naar het oudste wandelpark van Nederland, het Worpplantsoen. De IJsselbrug figureerde in de film *A Bridge Too Far* (1977) over de mislukte Slag om Arnhem in 1944. De opnamen in 1976 waren een enorme opsteker voor het toen nog armoedige Deventer. Het vijftigjarig 'jubileum' wordt in 2026 gevierd met een expositie, seventies-feesten, wandelingen en een theaterstuk op de brug.

Deventer is de thuisstad van schrijver Özcan Akyol, die in 2012 debuteerde met de schelmenroman *Eus*. Hij is een gepas-

'Er is hier veel te zien, te beleven en te vertellen'

sioneerd ambassadeur van zijn geboortestad en van voetbalclub Go Ahead Eagles. Die speelt sinds 1920 in het intieme stadion De Adelaarshorst, in een oude volkswijk. Afgelopen april won de club de KNVB Beker.

Mede dankzij Akyol en Go Ahead heeft Deventer een gunstige vibe. Elk jaar wordt het drukker. De terrassen op de Brink puielen deze zomerdag uit. Iets daarbuiten is het rustiger. De romaanse Bergkerk aan de rand van het centrum heeft een culturele bestemming. Harry en Elly Hardeman uit Veenendaal kijken hun ogen uit naar de kerk en de fraai gerestaureerde panden. Ze lopen de IJsselroute en zijn even afgebogen naar de binnenstad. Daar staan zo'n vijfhonderd monumenten.

De toeristenstroom moet alleen niet groter worden, vinden veel inwoners. Op de jaarlijkse Deventer Boekenmarkt kon je bijna niet meer bij de kraampjes komen.

Massatoerisme is goed voor de middenstand en de musea. Om een gevarieerd publiek te trekken, is het van belang om elke keer een nieuwe laag in de geschiedenis van de stad aan te boren. Deventer Verhaal is gelukkig nog lang niet uitgeverteld.

In Brussel

Op audiëntie bij koning Donald

EU-correspondent
René van Rijckevorsel
over de feodale manier
waarop Donald Trump
het verzwakte Europa
importheffingen oplegt.

Ruim een maand geleden reisde Ursula von der Leyen naar het Schotse golfresort Turnberry.

Niet om te golfen – de Commissievoorzitter is meer van het paardrijden. De gerespecteerde golfbaan gaat terug tot 1902 en was vier keer gastheer van het British Open, het belangrijkste jaarlijkse golftoernooi van Europa. In 1906 opende Turnberry Hotel, het eerste luxe golfhotel van het continent.

In 2014 kocht vastgoedmagnaat Donald Trump de hele mikmak (inmiddels twee 18 holes-banen en één van 9 holes, plus het gigantische hotel-paleis) van investeerder Leisure Corp uit Dubai. De naam veranderde hij in het allitererende Trump Turnberry.

Nadat Trump 18 holes had gespeeld (niet gek voor een 79-jarige) ontving de Amerikaanse president op 27 juli in zijn edwardiaanse golfchâteau de machtigste vrouw van Europa. Het had iets feodals. De koning van het grote, vermogende rijk was zo vriendelijk om de koningin van het naburige, verzwakte rijk welkom te heten.

De koning, die eerder had gedreigd het buurland fors te straffen, streek tijdens de audiëntie met zijn hand over zijn hart. Het EU-rijk kreeg een importheffing van 'slechts' 15 procent opgelegd. Maar nog niet duidelijk was of dat tarief ging gelden voor alle producten. Daarover moesten de hof-dignitarissen verder onderhandelen.

Donderdag 21 augustus waren de dienaren klaar met de eerste ronde en kwamen zij met een gezamenlijke verklaring. De basis was bekend: voor het gros van de Europese producten zal een invoerheffing van 15 procent gelden. De heffing komt niet boven op heffingen die al gelden voor bepaalde sectoren. Brussel schrapt zijn importheffingen op Amerikaanse industriële goederen: 15-0 voor Amerika dus.

Spannend was welke heffingen de Verenigde Staten zouden invoeren op Europese medicijnen. Een week na het beraad in Turnberry had Trump gedreigd met tarieven tot 250 procent

voor medicijnen. In de verklaring blijft het 15 procent. Ook voor andere 'strategische sectoren', denk aan microchips en hout, blijft het beperkt tot 15 procent, net als voor Europese auto's. Dat is minder dan de 27,5 procent waar de autoproducenten nu tegen aankijken.

Dit lagere auto-tarief wordt pas van kracht als de Europese Unie concrete wetgeving heeft om invoerheffingen op Amerikaanse industriële producten te schrappen. Onderhandelen is ook een slimme manier van chanteren.

Niet alles is dichtgetimmerd. Zo is het Amerikaanse importtarief voor alcoholische dranken nog niet vastgesteld. Jaarlijks gaat er voor zo'n 9 miljard euro aan Europese drank naar de overkant van de plas, waarvan meer dan de helft wijn. Frankrijk is goed voor bijna de helft, Italië voor bijna een kwart. Zij hebben veel te verliezen bij een hoog tarief.

De koning van Turnberry zal wijn worst wezen, toch? Hij drinkt niets anders dan Coca-Cola. Maar als je geen wijn drinkt, kun je er nog wel aan verdienen. Trump Winery in Virginia, geleid door zoon Eric, is met 526 hectare de grootste producent aan de oostkust. Hoe duurder de Europese wijn, hoe minder concurrentie voor het Amerikaanse château van de Trumps.

Trump in zijn Schotse golfresort Turnberry